

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 50

17. prosinca 2015.

cijena 200 Ft

**Završen Projekt DDOP-3.1.2-12-2013-0017
„Razvijanje Hrvatskog vrtića,
osnovne škole,
gimnazije i učeničkog doma
Miroslava Krležę“**

Foto: Branka Pavić Blažetin

3. – 4. stranica

Bajsko kazivanje stihova 6. stranica

Hrvatski tjedan u HOŠIG-u 10. stranica

Teta Rozika Broz
„popevle“

14. stranica

Komentar

Darujmo lijepu riječ, pažnju i pomirbu

Pripravljamo se za radosnu svetkovinu rođenja Isusa Krista. Rođenje djeteta velika je radost za svaku obitelj, Božić nosi u sebi i značenje dječje radosti, no i mi koji živimo u skladnim obiteljima često zaboravljamo na to da u svijetu mnogo djece ne može se uživati u sreći i ljubavi. Katkad ne primjećujemo ni to da je u našoj bližjoj sredini netko nesretan, bolestan, usamljen ili živi vrlo teško. Čovjek zapravo nikada nije sam, stalno je u nekom odnosu, a kakav je taj odnos, ovisi i o samome sebi. Često kod svojih odnosa s drugim ljudima usredotočimo se samo na teškoće, a ne razmišljamo o tome zbog čega ih imamo, lakše je okrivljavati druge, a sebe opravdavati. «Mnogo je teže suditi sebi samome nego drugima», kaže i autor „Malog princa“ Antoine de Saint-Exupéry. Blagdani i blagdanske pripreme savršena su prigoda da više pozornosti posvećujemo svojim međuljudskim odnosima u obitelji, među prijateljima, kolegama, susjedima... Rođenje djeteta uvijek je nada, njegova čistoća, iskrenost izvor je dobrote i izaziva u ljudima onu iskonsku ljubav koja postoji u svakom čovjeku. Sve što izlazi iz ljubavi, što je njome nadahnuo i nošeno, jest dobro. Božić je blagdan mira i pomirbe, prihvaćanja drugoga i drugačijega, te davanja od srca. Često božićnu poruku ne shvaćamo kako bi trebalo, neki darivanjem raskošnih poklona žele iskazati pomirenje, ljubav, ali od toga je važnije darivati svoju pažnju, zajedničko vrijeme, pozitivne osjećaje. Želimo li odista dobre odnose sa svojim bližnjim, trebamo ih naučiti slušati. U svakodnevnom životu u međusobnim razgovorima često selektivno, po izboru slušamo drugoga, zapravo slušamo ono što nam je važno, a ono što bi možda bilo važno za drugoga, već i ne pazimo. U predblagdansko vrijeme vazda smo većma voljni otvoriti srca, i to je vrijeme kada smo pripravniji za promjene nabolje. Nije lako nadići svoja stara i pogrešna uvjerenja jer „mnogo je teže suditi sebi“ premda je to katkad i ključ za bolje odnose i s drugim osobama, jer zapravo čovjek je društveno biće i njemu je važno da ima dobre odnose s ljudima u svojoj blizini. Kadšto bismo morali biti voljni priznati i pogreške, međutim nekad ljudi imaju tako veliku osobnost, veliki ego, koji će sve učiniti samo da ne trebaju priznati pogreške. Često je to velika zapreka prikladnih odnosa. Priznavanjem pogreške zapravo se ne gubi ništa, ljudski je griješiti, nego je to nova prilika za popravljivanje svojih odnosa. Lijepa riječ otvara nove prilike, kada ponudite nekome lijepu riječ, promijenit ćete okolnosti da postoji put k dobroti. Dobrota se ne mjeri količinom skupih darova, dobrota sama od sebe postoji. Skromni i dobri ljudi osvajaju ljudska srca. Kažu da tek kad odvojiš nešto sebi drago i vrijedno, te nesebično daruješ nekome nepoznatom, postaješ u neku ruku dobrim čovjekom. Došašće je vrijeme da pripremimo svoje srce na najljepši blagdan i da pripremimo najvrednije darove: lijepu riječ, pažnju i pomirbu.

Bernadeta Blažetin

Glasnikov tjedan

U homiliji održanoj 11. prosinca u pečuškoj bazilici, u sklopu svete mise na hrvatskom jeziku koja je služena u okviru tradicionalnoga programa Hrvatskog došašća, požeški biskup Antun Škvorčević između ostaloga kazao je da sve smijemo izgubiti, ali ne i svoje srce, i kako naše srce ne smije ostati prazno. Dodao je da se ne postaje velik nekim drugim putem, nego putem srca. Stoga njegovati duhovnost, znači učiniti sebi najbolje i najviše.

Biskup reče kako nam se može dogoditi da živimo kao djeca o kojoj govori Isus u današnjem evanđelju: Sjeli jedni nasuprot drugima te zanovijetaju, jedna

povijesti, nego postoji još i danas. Pitanje je na čemu i čime želimo graditi svoju budućnost. Ako mislimo da se budućnost može osigurati bez Boga i bez vrijednosti srca, živjeti je na temelju izvanjskosti, onda smo je sveli na malo i u tom ćemo završiti, kazao je biskup.

Zaželio je okupljenima da ovaj predbožićni susret probudi u njima neke nove želje, da otvori nove, Božje obzore u njihovim životima koje tre-

baju posvjedočiti svakodnevnim molitvom, tako njegujući sebe u veličini srca slušajući Božju riječ. Isus je pobijedio smrt. Nema nikoga drugoga izuzev Isusa tko bi bio jači od smrti. Stoga pođite s Isusom Kristom i u te «hrvatske pobjede»,

Znajte da se s Bogom uvijek iznova može biti čovjek topline srca, čovjek koji ne luta, nego ide pravim putem, koji je u svjetlu, njegovim darom živi smisao. Želim vam da upravo tako doživite predstojeći Božić i da u njem pronađete istinske radosti.

strana zakukala, zapjevala, zaigrala, ali neće druga strana, pa na koncu ne igraju nikakvu igru. Zapitao se biskup umjesto nas: «Jesmo li mi pokatkad takvi da jedni drugima zanovijetamo, političari i svima drugima po redu, pa i samome Bogu? A zapravo ne igramo nikakvu igru, nego tapkamo i vrtimo se u krugu, a onda se žalimo da nam život ne ide i ne vrijedi, da nema smisla i nije dobro. Čiju igru treba zaigrati? Čiju ako ne Isusovu, ako ne Božju? A to nije bilo kakva igra, nego je to ljubav Božja s nama ljudima, to je igra koju je on s nama zaigrao u Sinu svome Isusu Kristu kada je položio sebe za nas i posvjedočio nam tko smo mi za njega, koliko smo mu dragocjeni»

Osvrnuvši se na trinaestostoljetnu hrvatsku povijesti, biskup je kazao da je ona bila teška, siromašna, razdirana tko zna kakvim politikama i neuspjesima. Ali to je bila povijest ljudi uspješna srca koji su računali s Bogom i zato se hrvatski narod nije izgubio na vjetrometinama

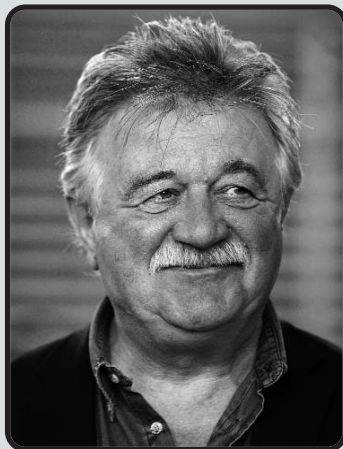
naglasio je biskup te dodao: „Hrvati u Hrvatskoj i na drugim prostorima gubili su tijekom povijesti mnoge ratne bitke. Bogu hvala da nisu izgubili nutarnje bitke na razini savjesti, poštenja, na razini srca, gdje se istinski pobjeđuje ili gubi. Želim vam mnogo odvažnosti, puno međusobne sloge i dosluha, jedinstva u duhovnom pogledu, da ovdje u Pečuhu i drugdje gdje

god bili, svjedočite kako razumijete sebe u veličini srca i da znate što hoćete. Ne dopustite da ovaj Božić dođe, a da sebe ne provjerite gdje ste u veličini srca: da se možda niste skamenili, ohladili, izgubili. Znajte da se s Bogom uvijek iznova može biti čovjek topline srca, čovjek koji ne luta, nego ide pravim putem, koji je u svjetlu, njegovim darom živi smisao. Želim vam da upravo tako doživite predstojeći Božić i da u njem pronađete istinske radosti. Bit ću s vama za ovaj Božić, jer ću vas ponijeti u srcu, moliti s vama i za vas, da nijedan od vas ne potone u nutarnjemu mraku, nego da u vama pobijedi svjetlo, da se u vama ne događa sve manji nego sve veći čovjek po Božjoj blizini. Da se u vama događa smisao po Božjoj ljubavi. Neka Isusova Majka, vjerna pratilja na našim hrvatskim putovima u domovini i svijetu, pomogne i prati svakoga do vas na vlastitom životnom putu“, zaključio je biskup Škvorčević.

Branka Pavić Blažetin

U spomen

Antun Vidaković (1947. – 2015.)

Nakon duge i teške bolesti, 9. prosinca u 68. godini života u Pečuhu je preminuo Antun Vidaković, osnivač i intendant pečuškoga Hrvatskog kazališta, koreograf i plesni umjetnik.

Antun Vidaković rođen je 28. studenoga 1947. u Sentivanu (Felsőszentmárton) u hrvatskoj obitelji. Šest razreda osnovne škole završio je u rodnom selu, osnovnoškolsko školovanje i gimnaziju završava u hrvatsko-srpskoj

školi u Budimpešti. Godine 1973. diplomira na Visokoj pedagoškoj školi u Pečuhu, nastavnik je hrvatsko-srpskog jezika i književnosti i tjelesnog odgoja. Od 1973. do 1974. radio je Osnovnoj školi „Fehérhegy“, od 1974. do 1980. u Hrvatsko-srpskoj školi u Pečuhu, od 1980. do 1982. u Domu kulture „Attila József“, od 1982. do 1992. u Pečuškim ljetnim igrama, od 1992. do 1995. u pečuškome Malom kazalištu. Od 1995. do 2009. godine ravnatelj je pečuškoga Hrvatskog kazališta.

Od 1971 do 1993. bio je umjetnički voditelj i koreograf Plesnog ansambla Baranja. Sakupljao je pučku građu i postavio na pozornicu niz koreografija iz plesne baštine južnih Slavena u Mađarskoj, ponajprije Hrvata. Prvi je pokrenuo plesačnice u Pečuhu. Od 1982. do 1994. u pečuškoj Umjetničkoj gimnaziji djeluje kao predavač plesa, istodobno je stalni koreograf Pečuških ljetnih igara i pečuškoga Malog kazališta. Godine 1992. utemeljuje Hrvatsko kazalište u Pečuhu kao odjel pečuškoga Malog kazališta. Godine 1992. izabran je za člana Saveza hrvatskih kazališnih umjetnika, a od 1995. ravnatelj je samostalnoga Hrvatskog kazališta u Pečuhu, u sklopu kojeg 1995. pokreće „Ljetne igre u Aninoj ulici“. Godine 1996. jedan je od utemeljitelja hrvatsko-mađarske udruge Csopor (T) Horda. Godine 2003. unutar Hrvatskog kazališta organizacijski pokreće „Pečuške ljetne igre“, ujedno postaje njihov ravnatelj. Od 2006. do 2007. predaje na Fakultetu plesnih umjetnosti. U prosincu 2009. odlazi u mirovinu s mjesta ravnatelja pečuškoga Hrvatskog kazališta. Od 2010. umjetnički je voditelj – u mirovini – pečuškoga Hrvatskog kazališta odnosno „Pečuških ljetnih igara“.

Nositelj je brojnih priznanja i nagrada, tako Srebrnoga križa za zasluge Republike Mađarske, Reda Danice Hrvatske s likom Marka Marulića, ordena Viteškog križa Republike Mađarske, Nagrade „Gyula Harangozó“ i brojnih drugih priznanja. To su samo neke od postaja bogatoga profesionalnog puta.

Bez prošlosti nema sadašnjosti, bez sadašnjosti nema budućnosti, kazivao je Antun Vidaković. Sretan sam kada osjećam da postoji mjesto s višestoljetnim običajima, gdje se čuva kultura, njeguje, i gdje se bori za njen opstanak, gdje postoji zajednica.

Moj posljednji intervju s Antunom Vidakovićem zbio se 2010. godine u Semelju. Već tada je bio teško bolestan, razgovarali smo za Semeljski glasnik, izdanje Hrvatske samouprave

sela Semelja, u kući koju je Vidaković sagradio u Semelju, mjestu gdje je našao svoj vječni mir i gdje je želio biti sahranjen.

Razgovarali smo na klupčici u sobi pokraj velike peći koju sam ja nazvala «bunjevački kutak», a on se složio sa mnom. Kao dijete često se promočen grijao upravo pokraj takve peći u rodnom Sentivanu, u kući svoje bake. Natrag korijenima – i to je bila nit vodilja života i rada Antuna Vidakovića. Rodio se u Sentivanu, u kojem, kako je kazivao, uvijek je bilo otpora prema Hrvatima, imao je brata, kojeg su ubili, što je ostavilo trajan trag na obitelji i njemu, stoga je i prodao rodnu kuću u Sentivanu. Kada se šećem Semeljom, vraćaju mi se uspomene kao da je nekada, kada sam u vlastitom vinogradu bio u Sentivanu, gdje sam imao prekrasno djetinjstvo. Uvijek je kazivao da je kasno dijete, na koje su se roditelji odlučili nakon što su izgubili sina, Antunova brata, koji se također zvao Antun.

Pleše uloge koje mu dodjeljuje, kao gimnazijalcu, Antun Kričković, zaljubljuje se u kazališnu scenu, želi postati redatelj...

Poslušavši želju svog oca, nakon mature odlučuje se za Pečuh, čiji je kulturni život oblikovao i Antun Vidaković tijekom nastupajućih desetljeća. Mlad, otvoren, zanimljiva osobnost koja osvaja i plesače s kojima dugi niz godina radi u Folklornom ansamblu Baranja, i suradnike Pečuškoga baleta s kojima radi i koreografira, prijateljuje se s Imreom Eckom, Lászlóom Bagossyjem. Zajedno s njima stvara u Ljetnom kazalištu, potom u Malom kazalištu, s Bagossyjem osnivaju Hrvatski odjel Malog kazališta iz kojeg 1992. izrasta pečuško Hrvatsko kazalište. Dosanjani san Antuna Vidakovića.

Dinamičan, često brz i sklon plamenu, ali nadasve otvoren i nepokolebljiv kada se radi o ostvarenju cilja koji je zacrtao. Takav je bio Antun Vidaković. Toni. Nezamislivo je bilo povjerovati da je bolestan. Počelo je sve prije šest, sedam godina!? Onako malo je šepao, ali iz njegova izraza i pokreta nije se dalo naslutiti da je stvar ozbiljna, to su znali tek njegovi najbliži. Duge godine su ga privezale za kuću i postelju, zajedno s njim vjerovali smo i vjerujemo u sutrašnjicu. Neka Ti je laka zemlja, Antune!

Branka Pavić Blažetin

Tužna srca javljamo da je koreograf i plesni umjetnik, nositelj Nagrade „Gyula Harangozó“, osnivač i intendant Hrvatskog kazališta u Pečuhu

Antun Vidaković

preminuo 9. prosinca 2015. u 68. godini života nakon duge i teške bolesti koju je podnosio sa strpljenjem.

Pogreb dragog nam pokojnika bit će 18. prosinca 2015. u 14.00 sati na mjesnom groblju u Semelju.

**S ljubavlju i poštovanjem
čuvat ćemo uspomenu na Tebe.**

Ožalošćena obitelj, prijatelji
i ansambl Hrvatskog kazališta u Pečuhu

Adresa za brzojave sućuti: Pécsi Horvát Színház
7621 Pécs, Perczel Miklós u. 2.

AKTUALNO

Završen Projekt DDOP-3.1.2-12-2013-0017 „Razvijanje Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže”

Nakon više od godinu i nešto dana s mrtve točke počele su se gibati stvari glede izgradnje Hrvatskoga vrtića Prosvjetnog centra Miroslava Krleža u Pečuhu, pisali smo u siječnju 2015. godine. Tada su na pečuškoj gradskoj kući vođeni razgovori između triju

Svečani trenutak rezanja vrpce

zainteresiranih strana; s baptističkom zajednicom, Gradom Pečuhom i HDS-om, pa se polako počeo približavati početak izgradnje projekta Hrvatskoga vrtića u sklopu Prosvjetnog centra Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleža. Naime, zainteresirana baptistička zajednica kočila je pregovore, a time i razvoj projekta nezadovoljna HDS-ovom ponudom, odnosno ponudom grada u zamjenu za nekretninu u Ulici

Govor je održao HDS-ov predsjednik Ivan Gugač.

Ignáca Acsádyja 8, gdje su boravili njezini štíćenici. U siječnju 2015. napokon su se složili s ponuđenim tehničkim rješenjima zgrade koju bi dobili kao zamjenu za svoju zgradu koju bi ustupili HDS-u, te su travnja, o. u.) počeli radovi na ponuđenome zamjenskom zdanju za njihove štíćenike koji su se do tada nalazili u zgradi pokraj Hrvatske škole, zgradi koju je HDS trebao dobiti, nakon njihova iseljenja u ponuđene (zgrada je bila u vlasništvu

Dio brojnih uzvanika

grada) nove prostore. Nove prostore, gradske prostore kojima će se koristiti baptisti HDS se obvezao obnoviti kako bi napokon mogao početi Projekt izgradnje (obnove/razvoja) hrvatskog vrtića Miroslava Krleža, za koji su na natječaju dobili sredstva još 2012. godine. Svojedobno Grad Pečuh uvjetovao je zgradu i dvorište pokraj Hrvatske škole dogovorima s baptističkom zajednicom, što je izazvalo dodatne troškove pri ostvarivanju projekta izgradnje/obnove Hrvatskog vrtića Miroslava Krleža. Stoga je odlukom HDS-ove Skupštine odobrena daljnja potpora iz HDS-ova proračuna za ispunjavanje uvjeta Grada Pečuha i pečuške

SZÉCHENYI 2020

2015 | 11 | 30.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

ÓVODAFEJLESZTÉS A MIROSLAV KRLEŽA HORVÁT ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUMBAN

Befejeződött a pécsi horvát óvoda bővítése, amely infrastrukturális fejlesztése. A beruházás az Európai Unió támogatásával valósult meg, ami 120 millió forintot jelent. Az Országos Horvát Önkormányzat saját költségvetéséből 82,8 millió forint önrésszel járult hozzá a megvalósításhoz.

A projekt keretében a Miroslav Krleža Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium fejlesztése, kapacitásbővítése valósult meg ingatlankiváltással, mely során egy 30 férőhelyes óvodai intézmény jött létre a meglévő 3 óvodai csoportszoba mellé 4 új óvodai csoport létesítésével a pécsi Acsády Ignác 8. számú utcán. A projektnél köszönhetően tornaszoba, melegítő konyha, egyéni fejlesztő szoba, csoportokat kiszolgáló helyiségek létesültek, valamint az épületet körülölelő udvar gyermekjátékokkal újult meg. Az intézmény energetikai korszerűsítés mellett teljes akadálymentesítéssel esett át.

A meglévő épület hasznos alapterülete 513 m² volt, a négy csoportos óvoda elhelyezéséhez 296 m² bővítésre volt szükség, ezért a déli szárnyon emeletépítés készült az északi szárny keleti végén lévő axissal növelve.

További információ kérhető:
Országos Horvát Önkormányzat
Cím: 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.
E-mail: hramoupra@ec.heb.hu
Tel: 36 1303 6093

baptističke zajednice kako bi se napokon dobio prostor i zgrada pokraj Hrvatske škole koja će se proširiti i nadograditi kat uz cjelokupnu prilagodbu sjevernog dijela zgrade u vrtić trećega tisućljeća.

I tako je ovih dana završen Projekt DDOP-3.1.2-12-2013-0017 „Razvijanje Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže” s prihodima i rashodima od 120 milijuna forinta, sredstva dobivena putem europskog natječaja, uz dodatna ulaganja iz HDS-ova proračuna (u iznosu od 82,8 milijuna forinti na ime vlastitog udjela u ostvarivanju projekta) kako bi se mogao završiti projekt. U objavi za tisak od 2. veljače 2015. godine izneseno je da se završetak obnove očekuje u lipnju 2015. i da će kao plod ulaganja biti i tri nova radna mjesta te 809 m² novih prostora (bruto 967 m²) te da će se iz projekta opremiti vrtić i izgraditi igračke na dvorištu.

PREDAN NA UPORABU NOVI VRTIĆ OBRAZOVNOG SREDIŠTA MIROSLAVA KRLEŽE – 11. PROSINCA 2015.

U svečanim okvirima, 11. prosinca predan je na uporabu novi vrtić Obrazovnog središta Miroslava Krleže. Ulaganje je to od 120 milijuna forinti sredstava koje je Hrvatska državna samouprava dobila putem natječaja Europske unije iz Fonda za regionalni razvoj. HDS je obnovio postojeću zgradu u neposrednom susjedstvu Obrazovnog centra Miroslava Krleže, koju su dobili u vlasništvo nakon više zamjena i dogovora s poglavarstvom grada Pečuha i baptističkom zajednicom koja se njome do tada koristila. HDS je obnovio nove prostore za baptističku zajednicu iz svoga proračuna. Nakon toga počeo je projekt „Razvijanje Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže”.

Ostvaren je složeni infrastrukturni razvoj. Prošireni su kapaciteti te smo sad dobili vrtić s 80 mjesta (sada u pečuškome Hrvatskom vrtiću ima 63 djece) te se planira uz postojeće tri skupine, pokrenuti i četvrtu, a na to obvezuje i program potpore za izgradnju. Novi je vrtić u jedinstvenom i fizički zajedničkom prostoru Hrvatskog odgojno-obrazovnog središta Miroslava Krleže. Ulaz je s Ulice Ignáca Acsádyja. Zahvaljujući Projektu napravljena je gimnastička dvorana, kuhinja, igraonica za pojedinačna zanimanja, prostorije za potrebe svake skupine, obnovljeno je dvorište i kupljene dječje igračke na njemu, energetski je osuvremenjeno zdanje i prilagođena je dostupnost i osobama s posebnim potrebama. Postojeće zdanje veličine 513 m² prošireno je s dodatnih 296 m². Očekuje se da će vrtić biti opremljen uskoro te da će u veljače doći do konačnog preseljenja polaznika u nove prostore.

Svečanosti su nazočili: djelatnici Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, uime Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske viša savjetnica Dubravka Severinski, zamjenik državnog tajnika za narodnosne, civilne i društvene veze Attila Fülöp, generalna konzulica Vesna Haluga, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Berislav Živković, izvođači radova, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, pečuški dogradonačelnik László Őri, župan Međimurske županije Matija Posavac, osječki dogradonačelnik Denis Ambuš, izaslanstva partnerskih ustanova, te brojni drugi dužnosnici političkog i javnog života matične domovine, grada Pečuha te voditelji ustanova i glasila u održavanju Hrvatske državne samouprave. Govore su održali pečuški dogradonačelnik László Őri, zamjenik državnog tajnika za

Velebno zdanje Hrvatskog vrtića

narodnosne, civilne i društvene veze Attila Fülöp, uime izvođača radova nazočnima se obratio Gyula Horváth, direktor Build-Épker Kft. Szombathely, HDS-ov predsjednik Ivan Guban i ravnatelj Prosvjetnog centra Miroslava Krleže Gabor Gyórvári. Izvođač je radova bio Fix-Ház Kft., a nadzor je potpisao Ernő Wágner.

U svom je obraćanju pečuški dogradonačelnik istaknuo da je grad Pečuh uzor prožimanja kultura i njihova uzajamnog uvažavanja, grad u kojem živi desetak narodnosnih zajednica. Dodao je da je novim zdanjem vrtića hrvatska narodnost dobila takvo obrazovno središte koje potvrđuje da su Hrvati cijenjeni članovi života grada Pečuha. Dodao je kako je zajednica izborila poštovanje Pečušaca, te kako može dalje jačati, može sačuvati samobitnost i kulturu i time dopunjavati kulturnu šarolikost značajnu za Pečuh.

Hrvatski vrtić u Pečuhu otvoren je prije 38 godina, kao zajednički njemačko-hrvatski vrtić. Od 1982. godine djeluje samostalno. Desetljećima djeluje u samom središtu grada Pečuha, u Ulici Lajosa Nagya. Od 2000. godine, odlukom Skupštine grada Pečuha, sastavni je dio ustanove Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, ustanove koja je u HDS-ovu održavanju od 1. srpnja 2012. godine (do tada bila je u održavanju grada Pečuha). Organizacijskim spajanjem ovih dviju ustanova pokazala se potreba i njihova fizičkog spajanja, jer udaljenost od desetak kilometara nije mala kada se radi o ustanovi kao što je Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže. A i sama dosadašnja zgrada nije bila funkcionalna, niti je odgovarala zahtjevima vremena.

U svom govoru zamjenik državnog tajnika Attila Fülöp naglasio je da mađarska vlada istaknuto skrbi o narodnostima u Mađarskoj, što se vidi i u veličini potpore koju daje za ostvarivanje njihovih planova i zamisli. Projekt je ostvaren u okvirima potpore mađarske vlade Új Széchenyi Terv. Zajednička kršćanska prošlost i kultura takva je zaliha koju mađarska vlada i nadalje želi učvršćivati i potpomagati u Mađarskoj živuće narodnosti. Dobar primjer rečenoga jesu obrazovne ustanove u održavanju državnih narodnosnih samouprava čiji se broj u proteklih pet godina s broja 12 popeo na broj 60. Vjerujemo da potpora narodnostima u Mađarskoj pruža dobar primjer i susjednim državama za njihov odnos prema ondje živućim Mađarima, dodao je Attila Fülöp naglašujući da je zalaganjem grada Pečuha u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom infrastrukturnim razvojem učinjenim posljednjih godina škola Miroslava Krleže postala jedna od najsvremenijih škola u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin
Foto: BPB & Á. Kollár

Županijsko natjecanje u kazivanju stihova u Baji

U organizaciji bajske Gradske knjižnice „Endre Ady“ 9. prosinca održano je već redovito Županijsko natjecanje u kazivanju stihova i proze za hrvatske učenike u Bačkoj.

Najbolji u nižih razreda: 2. Denis Bölcskei, 1. Mirjana Goretić i 3. Nora Rozumberski

U županijskom Domu narodnosti u Baji okupilo se tridesetak učenika iz dviju bajskih škola, s Dolnjaka i Fancage, nadalje iz Gare, Kačmara, Bačina i Dušnoka, a u pratnji svojih učiteljica koje su ih pripremile.

Učenici od prvog do osmog razreda, primjereno svojoj dobi, kazivali su stihove poznatih hrvatskih dječjih pjesnika, ali i domaćih autora.

Po završetku natjecanja sudionicima se obratila predsjednica stručnog povjerenstva Angela Šokac Marković.

«Svima vama zahvaljujem, posebno vašim učiteljicama i učiteljima koji su vas pripremili, a svakome čestitam. Mislim da je bilo vrijedno doći u Baju, ako nizašto drugo, onda zato što ste

danas obogaćeni jednom pjesmom, a drugo da ste poslušali svoje prijatelje i da ste čuli mnogo toga lijepoga. U ime svih nas želim zahvaliti organizatoru ove priredbe Grdskoj knjižnici, a posebno Ildiki Filaković koja se već godinama brine da se u ovo predbožićno vrijeme možemo sastati i poslušati nekoliko lijepih pjesama», reče uz ostalo Angela Šokac Marković želeći svakomu lijepo i sretno nadolazeće blagdane.

Stručno povjerenstvo u kome su osim Angele Šokac Marković bili još profesori bajske Visoke škole, voditelj hrvatskog odjela Živko Gorjanac i lektorica hrvatskoga jezika Zorica Jurčević, nije imao laku zadaću jer među dobrima trebalo je izabrati najbolje.

Najbolji u viših razreda: 3. Eliza Bartos, 1. Dorina Szász i 2. Estera Đurkić

Svi sudionici Županijskog natjecanja

Tako je u kategoriji nižih razreda prvo mjesto osvojila Mirjana Goretić, drugo Denis Bölcskei, a treće Nora Rozumberski. U kategoriji viših razreda najbolja je bila Dorina Szász, druga Estera Đurkić, a treća Eliza Bartos.

Dodajmo da su svi sudionici nagrađeni spomenicama i skromnim darovima, a najbolji su dobili diplome i vrijedna hrvatska izdanja. Na kraju nam glavna organizatorica, knjižničarka Ildika Kubatov Filaković uz ostalo reče da već niz godina organiziraju ovo natjecanje. Zadovoljna odzivom velikog broja prijavljenih, izrazila je zadovoljstvo kazivanjem stihova hrvatskih učenika. Ona je dodala da su s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije učenike mogli darivati lijepim i vrijednim hrvatskim knjigama i drugim izdanjima, stoga će nastojati da se ovo natjecanje i ubuduće održi.

Stipan Balatinac

Hrvatska večer u Salanti

U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave, uz potporu tamošnje Seoske samouprave, Hrvatske samouprave Baranjske županije te Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, u subotu, 5. prosinca priređena je Hrvatska večer.

Joža Đuric i Silvestar Balić

Večer je održana u mjesnom domu kulture s programom što ga je vodio Silvestar Balić. Između ostalih, priredbi su nazočili: generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac, načelnik sela Salante Zoltán Dunai i mnogi drugi uzvanici te brojni mještani. Prvo je na pozornicu stupio orkestar salantskoga KUD-a „Marica“ koji je odsvirao pjesmu „Po volji Božjoj“ uz vokal Silvestra Balića. Potom je predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Mijo Štandovar pozdravio gledatelje, nakon njega i gđa Vesna Haluga također je poželjela dobrodošlicu, a nazočne je pozdravio i HDS-ov predsjednik Ivan Gugan. U okviru šarolikoga programa na početku su se predstavili članovi KUD-a Sumarton koji su bili prvi put u Salanti. Predsjednik KUD-a Joža Đuric govorio je o utemeljenju i djelatnosti KUD-a. Nakon njega članovi su otpjevali dvije međimurske pjesme te su nazočni mogli upoznati međimursku nošnju koju je predstavila Jelica Doboš Gujaš. Nakon sudionika iz Zale vratili smo se u Baranju, slijedila je prva predstava domaćina, članice KUD-a „Marica“ otpjevale su dvije pjesme, *Ruža crvena* i *La musica di notte* uz pratnju orkestra KUD-a pod vodstvom Zoltana Vizvarija. U sklopu programa znatizeljni su mogli upoznati bunjevačku priču preko obiteljskih fotografija i izdanih knjiga koju nam je ispričao Martin Kubatov, predsjednik garske Hrvatske samouprave. Nakon prve knjige garskih bunjevačkih Hrvata, pod naslovom *Garski Bunjevci*, na početku ove godine izašlo je novo izdanje pod naslovom *Garske bunjevačke familije u slikama*.

Dok su nazočni slušali podrobnosti o knjigama, na pozornici iza zavjesa članovi salantske „Marice“ već su se pripremali za predstavu u kojoj im je pomagao voditelj KUD-a „Tanac“ József Szávai, a predstavili su prosidbu uz razgovore, pjevanje i ples, također uz pratnju orkestra

KUD-a. Iz Pogana je stigla Aga Dragovac, koja je predstavila za ovu večer pripremljenu izložbu koju je svatko mogao pogledati u domu kulture. Aga Dragovac ima zavidnu zbirku narodnih nošnji, molitvenika, predmeta, starih fotografija... U okviru izložbe

Predstava KUD-a „Marica“

prikazane su nošnje, stare slike, uspomene koje čuvaju duh starih vremena. Na kraju programa na pozornicu su opet stigli domaćini, „Maričina“ dječja skupina prikazala je kako su se nekoć pripremali za Božić. Nakon kulturnog dijela večeri svatko je pozvan na večeru u Gostionicu Marica. Kao završni akord dana održan je i bal. Za odlično ozračje odgovoran je bio mohački sastav „Poklade“. Druženje uza svirku i ples završilo je u ranim jutarnjim satima.

Luca Gažić

Božićni program dječje skupine KUD-a „Marica“

Porodenje – božićna igra pečuškoga Hrvatskog kazališta

Pečuško Hrvatsko kazalište u ovom adventskom razdoblju na scenu je postavilo tekst Rajmunda Kupareoa Porodenje. Premijera navedenoga kazališnog misterija dogodila se 5. prosinca u pečuškoj crkvi sv. Elizabete, u kojoj se mjesečno je-danput održavaju svete mise na hrvatskom jeziku. Župa je to svećenika Hrvata Franje Pavlekovića.

Posrijedi je drugi tekst Rajmunda Kupareoa što ga je Hrvatsko kazalište uprizorilo. Dominikanski svećenik Rajmund Kupareo, u svome književnom stvaralaštvu objavio je i knjigu odabranih dramskih tekstova pod naslovom Prebivao je među nama. Prva u tom nizu tri dramska teksta misterija je i drama Porodenje koju je Hrvatsko kazalište u Pečuhu uprizorilo ovoga puta.

Porodenje, kao i ostala dva dramska djela, obrađuje događaj iz Biblije, a bavi se krhkim ljudskim bićima, punih sumnje i neizvjesnosti, ali i iščekivanja i nadanja. Glavna se radnja vrti oko Abigajle koju je oholi rimski satnik Marcijal iskoristio i odbacio. Prema židovskim zakonima, kao grešnicu trebali su je kamenovati, no s pomoću rođakinje, žene rabina Izaka, sklanja se k pastirima u brda gdje rodi u grijehu začeto dijete – gluhonijemo. To smatra Božjom kaznom za svoj grijeh i nikako si ne može oprostiti niti ublažiti bol koja je izjeda.

Abinadab, glavar pastirske zajednice, pak iščekuje Mesijin najavljeni dolazak, ali ni sam nije siguran je li siromašno dijete u betlehemsjoj špilji zapravo Sin Božji. Tek kada se osvjedoči o čudotvorstvu novorođenoga djeteta (izliječenje gluhonijemog Abigajlina sina), pokušava uvjeriti svoje vjerske vođe da je stigao Mesija. No obrazovni vjerski poglavari ne mogu prihvatiti tu činjenicu.

S predstavom Porodenje pečuško Hrvatsko kazalište ponovno želi podsjetiti na vrednote koje donosi vrijeme Isusova rođenja te donijeti malo radosti u naše crkve i domove, kaže ravnatelj kazališta Slaven Vidaković. U predstavi, čiju režiju potpisuje Sti-

pan Filaković, našlo se nekoliko glumaca i skupina amatera koja surađuje s Hrvatskim kazalištem uz Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe.

U ulozi Abidanaba je Goran Smoljanović, Abigajle Renata Batinac, Marcijala Dejan Fajfer, Izaka Rafael Arčon, Sare Eva Polgar, Estere Anita Mandić, Joela Zoltan Gatai, Akaza Ákos Kollár, Glas anđela posudila je Vesna Haluga, Glas djeteta Lara Đurković.

Pjevački zbor Augusta Šenoe na gajdama prati Richárd Patkós, a za orguljama je László Cseh.

Scenografiju, kostimografiju potpisuje Péter Fenyő, asistenciju redatelju Kata Filaković, majstor tona je Tamás Laurer, majstor svjetla Béla Ilkahi, garderobijerka je Katica Bunjevac, a za rekvizite se brine Jozo Kovačević. Planovi su odigrati predstavu u ovom adventskom razdoblju u nekoliko naselja u Baranjskoj županiji gdje obitava i hrvatski živalj. Početkom godine, tamo negdje do Uskrsa, namjerava se igrati predstava po pozivima od strane hrvatskih samouprava, a bit će i na repertoaru u 2016./2017. godini te će se izvoditi i u predbožićnom razdoblju ove godine.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Dvorani neba

Dvorani neba
proniješe glase narodom.

Isus se rodi
spasenje plodi porodom.

Betlem je mjesto
u kom čisto Djeteeše
rodi se za nas
otkupi da nas, Janješe.

Prastari običaj u Hrvatskoj Kemlji

Prvo naticanje „Najlipše Barbare“

U decembru predvečer Svete Barbare su se divojke ili i odane žene u bijelu nošnju maskirale. Halja, muška košulja, rubac na glavi i na hrpti, štrumpfe i šoljini, na obrazi bijeli šlar, va ruki verjača nač je bio mašljin svezan kot ukras, torbica za bombone i za tieg, ovo je bilo sve potpuno bijelo. Od hiže do hiže su išle, većinom takovim familijam, kade su manja dica bila. Ove bijele „demoni“ su sprohodili mladi junaki po ulici, i kad su va jedan stan stupili, oni su takorekuć prikđali želje od Barbare: „ćete molit“, ili „pokleknut ter molit Barbari“, „Barbara će vas uzdravit“ – ričami su dicu malo i plašili i prisilili na to, da budu molili. Barbara nigdar ni govorila. Čudaputi, kade je bila i baba nazoči, se je staramajka pokleknula i su skupa molili „Otacnaš“. Po molitvi su morala „verljaču“ iliti „kuhaču“ kušnuti, a ona je malo po zubi udrila, da ostaneju zdravi. I čudaputi je staramajka pokazala i rekla da kade i ča ju boli, i onda je Barbara isto htela potucat, da se čim prlje uzdravi. Kad su iz stana van odhajali, Barbara je malo pšenice, jarca, zobi pak kukorice na tlo hitila, da gospodarstvo bude bogato, da zemlja dobro i čuda rodi. Mala dica su dostala bombone, cukriće. Ov stari „zakon“ još i dandenas živi u Hrvatskoj Kemlji. Etnologi su ustanovili, da na ovakov način nigdir po cijeloj Europi ne živi ov običaj, samo u našem selu. U ljetu 1905. u Zadru je ondašnji biškup u seli strogo zabranio da ovakov praznovjerni običaj se njeguje.

Suprot toga ov običaj ili, kako se veli u Kemlji, „zakon“, mi imamo zadaću dalje čuvati, prikđati mladjoj generaciji. To je bio uzrok, da smo organizirali takozvani bal s culom, a unutar toga, naticanje „Najlipša Barbara“. U subotu, 28. novembra, bilo je tako daleko da su se četire divojke i žene maskirale na zgora opisanu nošnju Barbare. Iskreno rečeno, smo znamder već Barbarov čekali, ali ovo je prvi put bilo organizirano i se ufamo, da dođuće ljetu ćemo već hrabrih žen, divojak moć povući va ov izvanredni zakon Gradišćanskih Hrvatov. Publika je jako znatiželjno čekala ovu reviju, a pratili su cijeli večer s nategnutimi živci. Kad su se na pozornici pokazale Barbare, ne znam je li je bio ovako velik aplauz nekada u ovom kulturnom domu. U žiriju, ki je jako težak posao morao riješiti, bili su Ilonka Konečni Hanaszekova, Jucika Milković Ronczaijeva, a predsjednik Andrija Rošta, povjesničar

Barbare u društvu folkloraiš KUD-a „Konoplje“, Jožefa Tolnaja i autora teksta

Muzeja „Hanság“ iz Staroga Grada. Prvo mjesto je dobila Edina Schmidt-Nagy, drugo mjesto Rebeka Szédelyi, treto mjesto Eszter Gyergyói. To znači da 10 000, 8000 i 5000 forinti su bila vridna ova mjesta. A da nešto velimo i o organizatori, pomoćniki, ki su nas pinezno, a i moralno podupirali: Županijska Hrvatska samouprava iz Jure, i kao suorganizator, KUD Konoplje, mjesna Hrvatska samouprava i svirači „Trzalica“. A ne u zadnjem redu otac ove priredbe, ki je sve na noge postavio s plesači Konoplja, sakupljač i predstavljač hrvatskoga narodnoga bogatstva, Franci Kišov-Nemet. Ovde morem veliku hvalu reći još Seoskoj samoupravi ka je maksimalno na svakom polju pomogla ovu priredbu. Gosti su

došli iz Bizonje, Staroga Grada, Austrije i Slovačke. Skupa s Kemljanci su se jako dobro zabavljali. Svaki stol je bio zauzet, pilo, jilo i sve moguće su si ljudi sobom donesli i uživali u ovom izvanredno dobrom hrvatskom večeru.

Ufamo se da ov lipi običaj će se još bolje uživiti, da će ovo hrvatsko selo još jako dugo imati Barbare, ke ćeju odnesti nevolju, donesti zdravlje i duševno bogatstvo. Da kad se zaškuri vani, će se pojaviti bijeli demoni ili vile pod imenom Barbara, da mala dica i svaki će jako čekati da pod oblokom potuca Barbara i stupi u stan i da se bude drugi dan pominalo, koliko divojak i žen se je maskiralo u tajanstvenoj škurini za hrvatske sirene – kemljanske Barbare.

Morem opomenuti, da u Barbaru maskirana lutka (bapka), ka je na ulazu stala kot reklama za ov večer, dobila je izvanredno mjesto od žirija. Ona je bila u staroj originalnoj nošnji, i plesači su ju iz šale postavili na ocjenjivanje, ča je žiri jako ozbiljno zeo. Dodilili su joj „priznanje“ ča su ljudi s ovacijom primili. Još jedanput svim, ki su pomagali, potrudili se za ov večer, svim gostom ki su došli zbog hrvatstva i dobre zabave, velimo velika hvala! Dođuće ljetu se opet vidimo!

Franci Kišov-Nemet

Bogatstvo...

Scenski prikaz Božića Ženskog pjevačkog zbora Biser iz Kozara

Tjedan hrvatske kulture u HOŠIG-u

Scenu zauzeli daroviti

U budimpeštanskoj Hrvatskoj školi star je običaj pri kraju studenoga, od 23. do 27., „Tjedan hrvatske kulture“, koji je godine uz godinu postalo svojevrsnim obilježjem te ustanove. Lepeza sadržaja za svakoga je nudila ponešto: od kviza, plesa, prevodilačke radionice do rukotvorina, i tako su se u školskome predvorju svakoga dana iznova radale nove zvijezde. Ovogodišnji Tjedan priređen je pod krilaticom „*To je toranj vilokosih tvrđa koje oblacima prkose*“, misli Lucijana Kordića te u reflektorskome sjaju hrvatske prijestolnice Zagreba.

Prvoga dana s plesovima Skupine Tamburica, hrvatskim napjevima zbora i školskoga sastava svečano je otvorena manifestacija. O hrvatskoj glagoljici izlaganje je imala doravnateljica škole *Marija Šajnović* te je publika mogla razgledati i izložbu zagrebačke knjižničarke *Milke Tice* na tu temu, koja krase zidove hodnika. „*Vojna operacija Oluja*“ naslov je povijesnoga kviza u povodu 20. godišnjice vojno-redarstvene operacije. Odmjerali su svoje spoznaje i znanje zajedničke družine učenika i razrednika, ukupno osam družina u sastavu po četiri učenika i razrednik, od 5. razreda osnovne škole do 12. razreda gimnazije. Kviz je vodila nastavnica *Dora Grišnik*, pitanja je osmislila profesorica povijesti *Rita Grbavac*, a odgovore je vrednovao prosudbeni

odbor u sastavu: profesorica *Klara Bende-Jenjik*, profesor *Žolt Ternak* i gimnazijalac *Erik Kónya*. Nikada u povijesti povijesnoga kviza nije se dogodilo da su po dvije družine postigle isti rezultat. Nakon dva kola dodatnoga nadmetanja treće je mjesto pripalo družini 9., drugo mjesto družini 6., a pobjednička je družina 11. razreda u sastavu *Mia Barbir*, *David Tomljenović*, *Franjo Füzesi*, *Andrej Kiš* te razrednik *Ladislav Gršić*. Uz povelju svi su pobjednici dobili čokoladu i bonove za knjige.

Drugoga dana Tjedna uz usmeno i slikovno predstavljanje učenica *Danice Romac* i *Tene Šindik*, kratkom smo šetnjom obišli grad Zagreb, i među inima upoznali kulturne i građevinske znamenitosti hrvatske prijestolnice. U košari darova bizonjski su učenici prikazali povijest, običaje i kulturu svoga naselja. Uslijedio je željno očekivani trenutak kada se doznalo tko je ovogodišnji HOŠIG-ov glas, uslijedilo je nadmetanje pjevača. „*Lažu oči moje*“, pjesmu grupe *Colonia* odabrala je *Sofija Foltin*, s *Tijanom Šarac* okusili smo „*Okus mentola*“ *Jelene Rozge*, „*Volim osmijeh tvoj*“ naslov je pjesme *Toše Proeskog* koju je otpjevala *Nina Šindik*, *Severininu* „*Tarapanu*“ ovoga je puta izvela *Elia Gardoš*, lirsku pjesmu *Nine Badrić* „*Da se opet tebi vratim*“ otpjevala je *Vivien Berenji*, *Maja Šindik* je ove godine odabrala *Parni valjak* i pjesmu „*Jesen u meni*“, učenici 3. razreda povelili su nas u brazilsku noć *Nede Uraden*. Po nimalo lakoj odluci žirija – prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske *Berislav Živković*, nastavnica *Dora Grišnik*, bivša polaznica *Klaudija Deli* – ovogodišnja je HOŠIG-ova zvijezda *Vivien Berenji*, potom slijedi *Eliza Gardoš* te učenici 3. razreda. Glas publike dobila je *Tijana Šarac*.

Dana 25. studenoga predstavljen je usporedni život dvojice književnih velikana, barda hrvatske književnosti *Dragutina Tadijanovića* i mađarskoga pjesnika, siromaha *Attila Józsefa*, a prijevode pojedinih njihovih pjesama na mađarski i hrvatski jezik

Hošigovci u društvu slavnoga hrvatskog nogometaša *Roberta Jarnija*

interpretirale su učenice: *Tena Šindik*, *Milica Gagović*, *Margarita Azozyan*, *Lea Dulić*, *Maja Šindik* uza zvuke gitare *Leventea Pénteka*. O tipološkoj srodnosti pjesama „*Bajrárn ünnepeén*“ *Lórinca Szabóa* i „*Balada o zaklanim ovcama*“ *Dragutina Tadijanovića* iscrpno i iznimno slikovito predavanje imao je sveučilišni profesor *Stjepan Lukač*. Toga su dana s hrvatskim napjevima nastupili tukuljski tamburaši, potom je uslijedila plesačnica. Sutradan u školskoj knjižnici održano je nadmetanje u kazivanju pripovjedaka na hrvatskome jeziku naslova „*Vesela hrvatska bajkovnica*“. U popodnevnom satima hrvatskoga reprezentativca, glavnoga trenera Nogometne akademije „*Ferenc Puskás*“ *Roberta Jarnija* o nogometnoj karijeri i općenito o tome športu upitala je novinarka MCC-a *Kristina Goher*. U kasnim popodnevnim satima Literarna i plesna scena škole premijerno je izvela kazališnu predstavu „*Žene hrvatsko-mađarske povijesti*“. Kao što je uobičajeno završnoga dana Tjedna hrvatske kulture, u košari darova jesu polaznici partnerske škole u Hrvatskoj. Običaje rukotvorina predstavile su učenice i odgojiteljice zagrebačkoga Ženskog učeničkog doma „*Marija Jambrišak*“, potom i bogatstvo hrvatskoga folkloru u plesnim koreografijama. Novinarka Hrvatskoga radija *Višnja Biti* predstavila je svoje knjižne ostvaraje.

Iza nas je ovogodišnji „Tjedan hrvatske kulture“, dani su kada budimpeštanska škola otvara svoje škrinje i pri kraju godine obdaruje nas motivima hrvatskoga folkloru, bogatstvom hrvatskoga naroda, krasotom hrvatske riječi. Sve je to neponovljivo, i bit je primijetiti, primijeniti, njegovati i predati. I ove smo se godine divili novoootkrivenim darovitim izvođačima, a naravno i u nastupu drugih nadarenih učenika. Velika hvala svim sudionicima te manifestacije i profesorima koji su nesebično pridonijeli uspješnosti.

Kristina Goher

Završen stopostotno podupirani projekt od Ugarske vlade i Europske unije

Tri polipšane i izolirane zgrade u Hrvatskom Židanu

Zelenkastobijelu novu pratež, a pod ruhom i počvršćenu obranu, izolaciju su dostali tri društveni objekti u Hrvatskom Židanu. Sad se i po vanjskom izgledu u velikoj harmoniji nalazu uz glavnu ulicu tri važne zgrade. Kulturni dom, jur pred petimi ljeti prikdan Dom zdravlja ter čuvarnica, a malo odaljeno još i Starački dom je bio dilnik onoga uspješnoga projekta, pomoću česa je Seoska samouprava mogla dati obnoviti čez rekordno vrime one ustanove ke u nje upravljanje pripadaju.

Kulturni dom u novom ruhu

U mjesnom Kulturnom domu 28. novembra, u subotu, otpodne su se okupili svi oni pomoćnici ki su znatno potpomagali u realizaciji projekta pod naslovom «KEOP 5.7.0/15 –2015-0001. Obnova zgradov u vlasništvu Samouprave Hrvatskoga Židana u duhu šparanja s energijom». Za ugarskom himnom domačin, na-

čelnik Hrvatskoga Židana Štefan Krizmanić, pozdravio je goste, med njimi i starije stanovnike kim je toga dana nariktano i seosko gostovanje, ter je zamolio parlamentarnoga zastupnika Pétera Ágha da održi svoj svečani govor. Uz to se je i službeno zahvalio Vladi Ugarske kot i Europskoj uniji za stopostotnu potporu investicije za obnovu. – Tako gustokrat morem dojt u Hrvatski Židan da jur skodob se doma ćutim med vami – je istaknuo mladi političar Péter Ágh ki, kako su to i načelnikove riči sugerirale, ima pravoda posebne zasluge u tom da u zadnja ljeta Hrvatski Židan po ovakovoj velikoj mjeri se lipša ter razvija. – Ugarska se trudi ishasnovati sve one pinezne fonde i mogućnosti ke nudja Europska unija i zahvaljujući tomu, moremo podupirati naša naselja i zamisli načelnikov. I vaš poglavar sve učini za to da stanovniki Hrvatskoga Židana živu med najboljimi uvjeti 21. stoljeća – je nadalje rekao parlamentarni zastupnik ki se je zahvalio i nazočnim

zreljim Židancem da ustrajno su mnogo ljet djelovali za svoju familiju i selo, i obećao je da njevo jerbinstvo neće se rasprujdivati, nego će se vjerno dalje nositi i poštivati i u budućnosti. I načelnik se je obrnuo onim ki su jur prekoraknuli 70. ljetu svojega žitka i prosio je je da i dalje držu u nami špirit i neka ne puščaju naše ruke ter sa savjeti i misli potpomažu djelovanje mladjih generacijov. Vrpca trih obnovljenih zgradov je simbolično prerizana na pozornici Kulturnoga doma uz burni aplauz diozimateljev sve-

Svečani trenutak (sliva) Péter Ágh, Štefan Krizmanić i Elemér Rácz, direktor Interlpa, izvršitelj djel

čanosti. Potom smo od Štefana Krizmanića još i druge detalje doznali. Naime, da je djelo na tri objekti duralo samo 2,5 misece, na blizu 3000 kvadratnih metarov je korišćen materijal za izolaciju, a približno na 200 kvadratnih metarov su postavljeni 73 obloki i osam vrata. Cijela investicija je stala 52,81 milijuni forinti i sad sve tri zgrade odgovaraju najnovijem ekološkom standardu. Dokle su gosti pogledali obnovljene zgrade, starije slavljenike su zabavljali školari s kulturnim programom, a pogošćeni su uz svirku židanskih tamburašev.

Tiho

Javna tribina šeljinske Hrvatske samouprave

Za ponedjeljak, 7. prosinca 2015., sazvana je javna tribina Hrvatske samouprave grada Šeljina koja je održana u tamošnjem Domu kulture „Ormánság”. Dnevni je red sastanka bio: informacije o radu Samouprave u 2015., planovi za iduću, 2016. godinu.

Okupilo se hrvatsko društvo.

U Šeljinu Hrvatska samouprava radi od 1994. godine, prvi je predsjednik bio Đuso Dudaš koji se uvijek brinuo da i Šeljin, koji inače nije u potpunosti hrvatski gradić, čuva hrvatsku kulturu, tradiciju i jezik što su nosili sa sobom oni koji su se odselili tamo iz okolnih hrvatskih naselja (Starina, Martinaca, Lukovišća itd.). Za uspješan rad Samouprave danas se brinu: predsjednik Robert Ronta te članovi Gyöngyi Pavleković Bozó, Henna Gažić i Šandor Matoric. Na tribini je bio i pravni službenik dr. István Liebermann.

U večernjim satima, 7. prosinca okupilo se hrvatsko društvo u mjesnom domu kulture. Na početku večeri predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Robert Ronta pozdravio je nazočne, te zahvalio na odazivu. Potom u nepunih sat vremena priopćio je što su ove godine radili, iz kojih izvora, kakve su natječaje imali te je govorio o planovima za iduću, 2016. godinu.

U siječnju 2015. godine podnijeli su dva natječaja od kojih je jedan bio uspješan, pa su dobili potporu u iznosu od 50 000 Ft. Šeljinska Hrvatska samouprava za djelovanje u 2015. godini imala je na raspolaganju 321 000 Ft, za lanjski rad Samouprava je dobila 43 boda, prema čemu joj je dodijeljena potpora od 1 580 986 Ft.

Članovi šeljinske Hrvatske samouprave s predsjednikom Robertom Rontom

Sklopila je sporazum o suradnji s mjesnim Katoličkim župnim uredom, Osnovnom školom „Géza Kiss”, Hrvatskim obrazovnim centrom „Miroslav Krleža”, Neprofitnom udrugom „Zlatne noge”, fočkom Hrvatskom samoupravom te Hrvatskom samoupravom Baranjske županije.

Na početku godine, u veljači, priredili su uobičajeni Hrvatski bal gdje se okupilo 150-ak ljudi, a kao proljetni program prvi put su priredili tzv. „Nyuszifészek”, program za Uskrs, na koji su pozvali Ružicu Hum iz Križevaca i s njenom pomoću su ukrali razne pisanice. U svibnju je bio prvi put priređen Proljetni festival, koji je bio vrlo uspješan, u programu je sudjelovalo sedam plesnih skupina, četiri iz Mađarske i tri iz Hrvatske.

Na početku ljeta otputovali su u Biograd na Moru, s kojim Šeljin njeguje prijateljske odnose, na tzv. „Gradski stol”, u srpnju su organizirali trodnevni izlet na otok Pag, u kolovozu su podupirali trodnevni izlet „Šeljinskih tamburaša” u Rijeku, u listopadu su sudjelovali na redovitom kuglanju barčanske Hrvatske samouprave. U prosincu samouprava ima još dva programa, za 13. su organizirali izlet u Zagreb na došašće, a na pečuški Božićni koncert organiziraju bus kako bi Šeljincanima olakšali putovanje na koncert.

Predsjednik Robert Ronta spomenuo je i planove za iduću godinu. Nakon predsjednikova usmenog izvješća nazočni su bili pozvani na večeru, a zatim druženje je trajalo uz kolače i vino.

Luca Gažić

NOVO SELO – Hrvatska samouprava Šomođske županije 18. prosinca, u petak, u 17 sati, u mjesnom domu kulture priređuje Županijski dan Hrvata. U prvom je dijelu programa predstavljanje Hrvatskog kalendara 2016. i Hrvatskoga glasnika te

Zornice nove, i to uz nastup djece iz lukoviškog vrtića, KUD-a Drava, „Prikazivanje projektne teme” (učenici lukoviške osnovne škole), nastup martinačkoga Ženskoga pjevačkog zbora „Korjeni” i kazivanje stihova pod naslovom „Moje veselje”. U drugom dijelu večernjeg program slijedi izvješće o ovogodišnjem radu Hrvatske samouprave Šomođske županije. Nakon kulturnog programa slijede zajednička večera i plesnačnica, svira sastav „Drava”. Programi se ostvaruju uz potporu Ministarstva ljudskih resursa – NEMZ-KUL-15-1188, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Saveza Hrvata u Mađarskoj i Zajednice podravskih Hrvata.

Mala stranica

Hura, stigli su zimski praznici

Školski su praznici uvijek željno iščekivani dani u životu svakoga školarca. Zapamtite da su praznici vaše vrijeme, i da cijele godine morate učiti i raditi nešto što vam je nametnuto. Odmoriti se možete i aktivno umjesto sjedenja ispred računala ili televizora. Praznici nisu vrijeme da budete sami i da budete u zatvorenome. Iskoristite snijeg, kišu, sunčan dan, dok traju praznici. Možete ići na sanjkanje, grudati se, cijeli dan biti vani na snijegu i jednostavno uživati. Pada li kiša, možete otići jednom od prijatelja i cijeli dan provesti igrajući društvene igre, ili gledajući zajedno neki film. Budite vani cijeli dan i bavite se nekim športom. Također možete iskoristiti i večer i baviti se nekim aktivnostima kojima se možda ne možete baviti dok traje nastava. Otiđite u kino ili u kazalište, ili na nekakav koncert. Na našoj maloj stranici možete pronaći nekoliko savjeta za praznike.

Omiljene društvene igre

Pogodi tko?: Na komadić papira napišite slavne osobe, filmskog junaka, lika iz crtića ili osobe iz susjedstva koju svi poznaju, te ga zalijepite na čelo igraču do sebe. Pošto svi završe tu početnu fazu, slijedi pogađanje u kojem svaka osoba postavlja pitanje na koje odgovor može biti *da* ili *ne*. Dok igrač dobiva pozitivne odgovore, nastavlja ispitivati.

Memory: Igrači okreću po dvije karte pokušavajući pronaći parove. Pobjednik je igrač s najviše prikupljenih parova. Memory igru možete i sami napraviti, npr. od čepova mineralne vode ili sokova kao što vidite na slici.

„Mali princ” u kinima

Nakon 70 godina objavljivanja, knjiga Antoinea de Saint-Exupéryja „Mali princ” dobila je animiranu prilagodbu koja se već prikazuje u kinima.

U srcu je događanja Djevojčica koju majka polagano priprema za svijet odraslih. Sve se promijeni dolaskom čudljivog, ali dobroćudnog susjeda Avijatičara. On upoznaje Djevojčicu s izuzetnim novim svijetom gdje je sve moguće. U taj ga je svijet davno uputio Mali princ. Djevojčica polako korača nadnaravnim stazama Malog princa punim osjećaja, stazama vlastite mašte u svemir koji zapanjuje. Putem će otkriti svu vrijednost djetinjstva i na kraju spoznati da je ljudski odnos ono najvrednije, a da se jedino srcem može spoznati bit života.

Režiju filma potpisuje Marko Osborne, poznat po režiji animiranog filma „Kung Fu Panda”.

Adventski susret pjevačkih zborova

U okviru niza programa Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ u Sepetniku je 28. studenoga priređen Adventski susret pjevačkih zborova pod naslovom „Čakamo Božića u Pomurju“. Domaćin je priredbe bila sepetnička Hrvatska samouprava koja u vrijeme došašća već godinama priređuje susret zborova poradi zbližavanja hrvatskih zajednica regije i promicanja hrvatske popijevke. Na Susretu su nastupili svi hrvatski zborovi Pomurske regije: iz Fičehaza, Kerestura, Letinje, Mlinaraca, Serdahela, Sumartona, Pustare, Petribe, Kaniže i Sepetnika, odnosno Tamburaški sastavi „Kitica“ i „Stoboš“.

Susret je otvorila Marija Vargović voditeljica (v. d.) Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ koja je zahvalila svim zborovima za njegovanje hrvatske kulture i naglasila da Pomurska regija obiluje lijepim popijevkama koje ubuduće treba prenijeti i na mlađe naraštaje. Zahvalila je i Zoltanu Markaču, predsjedniku sepetničke Hrvatske samouprave, koji se iz godine u godinu trudi da na Susretu sudjeluje velik broj zborova. Nazočinima se obratio i László Vajda, predsjednik Odbora za narodnosti pri Skupštini Zalske županije. Pohvalio je hrvatsku zajednicu Županije koja unatoč tomu što nikakvu materijalnu potporu ne dobiva od Županije, aktivno djeluje iskorištavajući razne mogućnosti natječaja.

Pjevaju „Petripske ružice“.

U Sepetniku ne živi mnogo Hrvata, unatoč tomu okupilo se mnoštvo gledatelja. U mjestu mnogi vole hrvatsku glazbu i pjesmu jer, kako nam reče predsjednik Markač, „pjesma povezuje ljude bilo kojim jezikom govore“.

– Susret je posebno važan za našu malu zajednicu ovdje u Sepetniku, jer nas jača u tome da očuvamo svoju narodnosnu tradiciju i samosvijest. Presretni smo što su svi pomurski hrvatski zborovi uveličali našu priredbu, i smatramo da je to znak poštivanja, bez obzira da smo manja zajednica u odnosu na njih – rekao je g. Markač.

Pjevački su se zborovi pripremali sa šarolikim programom. Sepetnički Veseli zbor (voditeljica: Laura Tancos) iznenadio je gledateljstvo pjevanjem u višeglasju. Najmlađi od svih zborova, Letinjski zbor, nastupio je s poznatim adventskim pjesmama (voditelj:

Nakon dugo godina opet je na pozornici citra, svira Jožo Kőrösi.

Pjevačice Zbora Biseri Pustare

Martin Friman), koje se pjevaju na raznim jezicima. Serdahelski pjevači (voditeljica: Marija Vargović) dočarali su vrijeme iščekivanja rođenja Isusa s laganim adventskim pjesmama. Fičehaski zbor (voditeljica: Anica Takač) i Petripske ružice (voditeljica: Marija Tihanji) pripremile su se s pjesmama iz pomurske narodne

Sepetnički Veseli zbor

baštine, a teta Rozika Broz, pokretačica pomurskih popijevaka otpjevala je staru popijevku „Kupil sam joj čizmicu“ što je publika nagradila burnim pljeskom. Pjevačice „Bisera Pustare“ (voditeljica: Biserka Kiš) dobili su glazbenu pratnju, pratio ih je tamburaš Balint Horvat. U tome je napredovao i Mlinarački zbor (voditeljica: Katica Salai), njih je pratio citraš Jožo Kőrösi. Ovo je glazbalo nekoć bilo omiljeno u Pomurju.

Pjevački zbor KUD-a Sumarton iznenadio je gledatelje svojom himnom čiji je tekst napisao voditelj Jožo Đuric na melodiju jedne gruzijske pjesme. Nastup vještih keresturskih ručica Tamburaškog sastava „Kitica“ (voditeljica: Anica Kovač) cijelo je vrijeme pratio pljesak, jednako i program kaniškoga Tamburaškog sastava „Stoboš“. Susret je okončan s prekrasnim božićnim pjesmama u izvedbi Mješovitoga pjevačkog zbora kaniških Hrvata (voditelj: Stjepan Prosenjak) uz pratnju tamburaša, a nakon toga svi su se sudionici družili uz izvrsna domaća jela i kolače.

beta

Hrvatski advent na sambotelskom Glavnom trgu

Sambotel dosad je mogao biti glasan dvakrat u ljetu od hrvatske pjesme i tambure, povodom Dana Hrvata, Dana nacionalnih grup ke živu u glavnom gradu Željezne županije, a ovo ljetu po prvi put je bio održan i Hrvatski advent, kojega sprohadjaju slovenski i nimški dani u naredni adventski subota. Prve subote ovoga miseca na centralnoj pozornici u srcu adventskoga sajma je cijeli dan s pauzami hrvatski kulturni program čekao pohodnike, a u lipom sunčanom vrjenu mogli su se kušati i hrvatski specijaliteti na Glavnom trgu varoša. U sajamskom vrtlogu, vidi čudo, mnogim za presenećenje, i Mikula se je pominao po hrvatski ter dilio salone.

Prva hižica livo od bine je bila nakinčena hrvatskom zastavom, na tanjuri su se nudili djelići za kušanje, a dobro se je trošilo i hrvatsko žgano, kot i Škrapićevo vino. Na starom šparhetu su se mišali drugi znatni specijaliteti, a kuhano vino nek kasnije se je dobro fuzalo prik guta. Rano ujutro tančoši HKD-a «Četarci» su zabavljali posjetitelje sajma, a u velikom djelu smo ulovili i Lasla Škrapića, predsjednika Hrvatske samouprave grada Sambotela. – Prvi put je cijeli dan hrvatski advent u našem varošu, zato smo i mislili da ćemo polag naše kulture predstaviti i hrvatska jila.

Mi ovde nudimo pljeskavicu i ćevape, a kasnije će doйти Petroviščanka ka pak donese petroviske fanjske falate. Tako da za kušanje će biti za svakoga dost jila, malo se družimo i nove prijatelje si najdemo – je rekao Laslo Škrapić polag koga su se i žene istrudjale u podvaranju mnogo zainteresiranih ljudi. Gyöngyika Pataki-Kapitar iz Petrovoga Sela je jur gotove pažuljove žgance donesla, a bundrajuće šudljice isto tako su našle svoje poštovatelje. – Ja se spomenem da od muža mat su mogli žgance jisti s

kompoti na Vazam, a ja je jedem s buburki. Pri kuhanju jedino se na to mora pripaziti človik da se žganci dobro raspadu. Danas će moći stovimi kvizno kušati ovo jilo, a ja svim kažem, kako je je tribi napraviti. Neka onda doma probuju svi napraviti, neka se maru muču – je rekla u šali petroviska kuharica. Sonja Krutzler je došla sa svojom familijom iz Pinkovca u sambotelski sajam i veljek su put našli do hrvatske hižice. – Danas uživamo ovde pri vas, nismo znali da je hrvatski advent, ali sad ću kušati žgance, što su

mogli moja baba i mama skuhati, a ja je nisam jila jur tri ljeti dugo – nam je povidala mlada hrvatska žena iz Austrije. Otpodne su još nastupali hrvatski tamburaši Sambotela, pod peljanjem Rajmunda Filipovića, a i jačkarni zbor «Djurdjice». Po našganju druge adventske sviće na gradskom vijencu, jur po škurini, mnoštvo ljudi je suprot minusov poslušalo nježni glas tambure i odličnu muzičku prezentaciju petroviskoga sastava Koprive.

Tiho

ŽIVE JASLICE

DRUŠTVO HORVATA KRE MURE, KUD SUMARTON I HRVATSKI KULTURNO-PROSVJETNI ZAVOD „ŠTIPAN BLAŽETIN“ VAS POVODOM NADOLAZEĆIH BOŽIĆNIH BLAGDANA S ISKRENIM SRCEM POZIVA I OČEKUJE 20. PROSINCA 2015. U 17 SATI U SUMARTONU U ŽUPNOM DVORU NA PREDSTAVU PRIKAZIVANJA ŽIVIH JASLICA U SLUČAJU LOŠEG VREMENA: 22. PROSINCA 2015. 18 SATI

Božićni koncert u Croatici

Božićnim se pripravama Hrvata u mađarskome glavnom gradu pridružila i Croatica. U njezinoj višenamjenskoj dvorani, pred mnogobrojnom publikom, ulomcima operete Kneginja čardaša, hrvatskim uspješnicama i prigodnim božićnim pjesmama publiku su zabavljali 8. prosinca Darinka Orčik, Stipan Đurić, Jozo Matorić i tukuljski sastav Kolo. Potom se publika uz kuhano vino i sendviče družila u klupskoj prostoriji te kuće.

k. g.

UDVAR – U organizaciji udvarske Hrvatske samouprave, u tom naselju 20. prosinca gostuje pečuško Hrvatsko kazalište s predstavom „Uvijek moderna Kapica“. Predstava se održava u tamošnjem domu kulture, s početkom u 15 sati. Ulaz je slobodan.

BUDIMPEŠTA – Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i djelovanju Hrvatske državne samouprave, HDS-ov predsjednik Ivan Guban saziva sjednicu Skupštine za 19. prosinca 2015. godine u 10 sati u sjedište Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Ul. Lajosa Bírója 24). Za sastanak predlaže ovaj dnevni red:

- 1) Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik;
- a) Donošenje odluke o potpori za obnovu spomen-križeva;
- 2) Izmjene i dopune Pravilnika o organizaciji i djelovanju Hrvatske državne samouprave;
- 3) Izvješće o završetku projekta (izgradnja vrtića u Pečuhu) DDOP-3.1.2-12 pod naslovom „Razvijanje obrazovnih institucija“;
- 4) Rasprava u svezi s ugovorom o suradnji između Hrvatske državne samouprave i santovačke Samouprave vezano uz Hrvatski vrtić, osnovnu školu i učenički dom u Santovu;
- 5) Rasprava o izboru tvrtke za izradbu plana obnove zgrade hrvatskoga školskog centra u Sambotelu;
- 6) Rasprava o Osnivačkom dokumentu hrvatskoga školskog centra u Sambotelu;
- 7) Rasprava o predaji natječaja prema Fondaciji za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa (EMMI-EMET). (Natječaj je objavljen na web-stranici: www.emet.gov.hu, pod linkom: <http://www.emet.gov.hu/hirek/hirek399/>);
- 8) Izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2015. godinu;
- 9) Odlučivanje o daljnjem zaduženju nadglednika (revizora) poslovanja Hrvatske državne samouprave;
- 10) Razno; a) Imenovanje članova Croaticina Nadzornog odbora; b) Informacije o planiranju Proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda i ustanova za 2016. godinu.

SAMBOTEL – Hrvatska samouprava grada Sambotela srdačno Vas poziva na tradicionalnu božićnu svetačnost u Kisfaludyjevu ulicu 1, 20. decembra, u nedilju, s početkom od 15 uri. U svečanom programu sudjeluju: tamburaši iz Sambotela, dica iz čuvarnice «Čarobni dvorac», školari Osnovne škole «Mihály Váci», Simfonijski orkestar Savaria i sambotelski jačkarni zbor Djurdjice.

KEMLJA – Hrvatska samouprava dotičnoga sela srdačno Vas poziva na božićni koncert 19. decembra, u subotu, početo od 16 uri, va crikvu Hrvatske Kemlje. Nastupaju: ugarski jačkarni zbor, niški jačkarni zbor i mišoviti hrvatski zbor «Mali Dunaj». Ovako će biti i u adventskom koncertu simbolično spojeni u predbožićnom sjaju svi stanovnici sela.

MOHAČ – U okviru već uobičajenoga Božićnog koncerta, 20. prosinca obilježiti će se 20. godišnjica Mohačke tamburaške škole. U programu nastupaju poznati Orkestar Vujičić, solistica Márta Sebestyén i drugi gostujući tamburaški sastavi. Koncert će se prirediti u velikoj dvorani gradskog kina, s početkom u 16 sati. Organizatori srdačno pozivaju sve zainteresirane.